

Profilaktyka wskazująca

Profilaktyka selektywna

Szkolna Interwencja Profilaktyczna

**Anna Borucka
Katarzyna Okulicz-Kozaryn
Agnieszka Pisarska
Krzysztof Ostaszewski**

Pracownia Profilaktyki Młodzieżowej
Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie

Szkolna Interwencja Profilaktyczna

- **Cele:**
 - **Społeczność szkolna:** zapobieganie problemom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych przez uczniów, poprzez konsekwentne stosowanie procedury interwencji, które umacnia obowiązujące w szkole zasady i normy
 - **Uczeń z grupy ryzyka:** zapobieganie dalszemu używaniu substancji psychoaktywnych przez ucznia, poprzez podejmowanie przez szkołę z udziałem rodziców, działań interwencyjnych nastawionych na udzielenie pomocy i wsparcia
- **Odbiorcy:** uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
- **Realizatorzy:** wychowawcy klas i pedagodzy szkolni
- **Materiały:** podręcznik instruktora SIP

Przebieg interwencji

Rozmowa
z uczniem
diagnoza, porada

Rozmowa
z rodzicami
diagnoza, porada,
wspólne
opracowanie
kontraktu

Wspólna rozmowa
z uczniem i rodzicami
uczeń negocjuje
i podpisuje kontrakt

Monitorowanie
wymiana informacji
między szkołą a rodzicami

Wprowadzenie metody interwencji do szkoły

1. Szkolenie Rady Pedagogicznej – I etap

- budowanie przekonania, że metoda interwencji może być przydatna
- rozpoczęcie dyskusji na temat celów, założeń i przebiegu działań

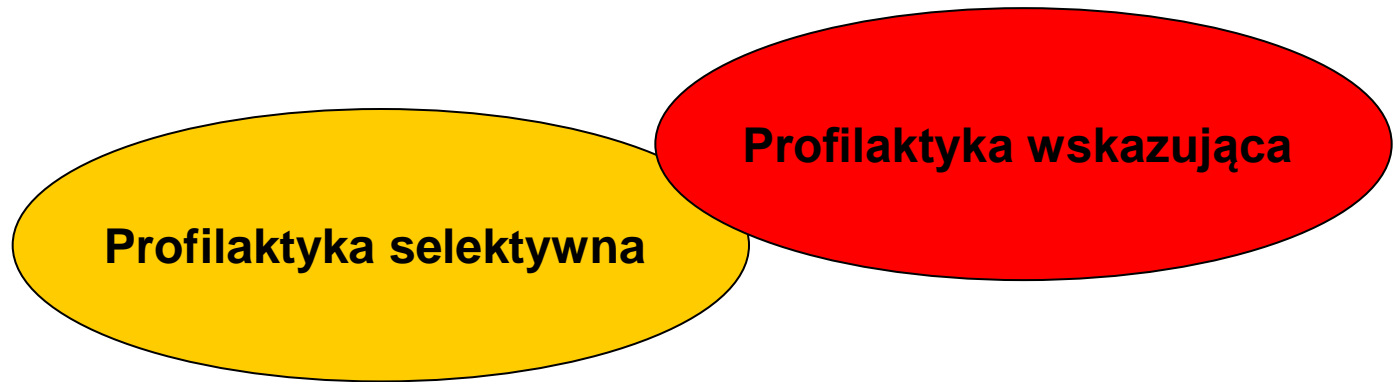
2. Przygotowanie wybranych nauczycieli do:

- prowadzenia rozmów interwencyjnych
- sporządzania kontraktu
- pokonywaniu trudności
- adekwatnej oceny efektów własnych działań

Ewaluacja Szkolnej Interwencji Profilaktycznej

- Ocena przydatności metody w warunkach szkolnych dokonana została w oparciu o analizę jakościową oraz ilościową danych zebranych od nauczycieli prowadzących interwencje
- Według ich relacji, rok po zakończeniu szkoleń podjęte zostały 34 interwencje, w tym:
 - zakończone sukcesem N=15 (44%)
 - o niejasnych efektach N=12 (35%)
 - zakończone niepowodzeniem N=7 (21%)
- Analiza wyników wskazała, że im więcej elementów metody wykorzystano podczas interwencji, w tym większe było prawdopodobieństwo osiągnięcia pożądanych skutków

- **określenie celu** jako pomoc i wsparcie
- **sformułowanie problemu** – używanie substancji psychoaktywnych
- **przeprowadzenie całego cyklu rozmów** z uczniem i rodzicami
 - zaproponowanie **kontraktu**

FreD goes net

Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

Program „FreD goes net”

- **Cel:** przeciwdziałanie rozwojowi uzależnienia od narkotyków i alkoholu
- **Odbiorcy:** młode osoby w wieku 14 – 21 lat, które używają alkoholu lub środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny lub szkodliwy
- **Realizatorzy:** trenerzy programu
- **Materiały:** podręcznik „Fred goes net – wczesna interwencja dla młodych osób używających narkotyków, KBPN

FredD goes net

- Program jest prowadzony we współpracy z lokalnie działającymi instytucjami i organizacjami (partnerami) – szkołą, policją, podmiotami leczniczymi.
- Program składa się z następujących części:
 - ✓ **rozmowa wstępna**: krótkie spotkanie w duchu dialogu motywującego, którego celem jest wstępne poznanie problemu młodego użytkownika narkotyków lub alkoholu oraz zmotywowanie go do udziału w programie
 - ✓ **zajęcia warsztatowe** w małych grupach poświęcone takim kwestiom jak:
 - 1/ wiedza o aspektach prawnych związanych z używaniem narkotyków
 - 2/ wiedza o narkotykach, ze szczególnym uwzględnieniem substancji najczęściej używanej przez członków danej grupy
 - 3/ problem uzależnienia oraz analiza własnego wzoru używania narkotyków
 - 4/ osobiste czynniki ryzyka i czynniki chroniące
 - 5/ motywacja do ograniczenia używania substancji lub całkowitej abstynencji
 - ✓ **rozmowa końcowa** – wręczenie certyfikatu

Program „FreD goes net”

- Program „FreD goes net” został poddany ewaluacji w latach 2008 - 2010 w ramach międzynarodowego projektu badawczego, realizowanego również w Polsce.
- Wyniki tych badań wskazują na pozytywne rezultaty programu w zakresie:
 - poprawy wiedzy na temat ryzyka związanego z używaniem alkoholu i narkotyków, a także możliwości uzyskania pomocy
 - zmiany niekorzystnych przekonań dotyczących używania narkotyków oraz picia alkoholu
 - deklarowanej chęci (intencji) ograniczenia używania alkoholu oraz narkotyków, przy czym większość respondentów zamierzała całkowicie zaprzestać używania narkotyków
 - poprawy umiejętności rozwiązywania problemów związanych z piciem alkoholu i narkotyków
- Ponadto,
 - program został dobrze oceniony przez grupę docelową – zdecydowana większość uczestników poleciłoby go swoim rówieśnikom

Dziękuję za uwagę

Piśmiennictwo

- Rekomendowane programy profilaktyki uzależnień, Fundacja Praesterno, Warszawa, 2016
- Okulicz-Kozaryn K. (2009): Ewaluacja Programu Wzmacniania Rodziny. *Serwis Informacyjny. Narkomania*. 4(48), 11-15.
- Ostaszewski K., Bobrowski K., Borucka A., Okulicz-Kozaryn K., Pisarska A.(2000): Ocena skuteczności programu wczesnej profilaktyki alkoholowej "Program Domowych Detektywów,,. *Alkoholizm i Narkomania* 13, 1; 83- 103.
- Sochocki M. (2010) Debata o „Debacie”. *Remedium*, 2, 204, 18-19.
- Wolniewicz-Grzelak B., Grzelak J. Ł. (2001) Ocena skuteczności Projektu „Trzy koła”. [w:] *Ewaluacja profilaktyki problemów dzieci i młodzieży*, pod red. J. Grzelaka i M. Sochockiego, Pracownia Profilaktyki Problemowej, Warszawa, 58-81.
- Wojcieszek K. (1998) Debata. Propozycja scenariusza zajęć profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych dla klas VI-VIII. *Remedium*, 3, 61, 18-24.